

Głównym celem projektu jest analiza publikowanego sieciowo dorobku zmarłego w 2012 roku Tomasza Pułki oraz porównanie go z twórczością drukowaną poety. Projekt odpowiada na lukę w badaniach Pułki, czyli dotychczasowy brak całościowej, filologicznej lektury jego pełnego dorobku, a w przypadku utworów cyfrowych – brak nawet tak podstawowej kwestii, jak zebranie źródeł. Warto zauważyć, że Pułka w polu najnowszej polskiej poezji jest, dla krytyków i autorów, jedną z kluczowych postaci. Najważniejszym spodziewanym efektem projektu jest dopełnienie i przewartościowanie obrazu twórczości Pułki oraz jego praktyk twórczych.

Na materiał źródłowy analizowany w trakcie projektu składają się przede wszystkim teksty dostępne na publicznych stronach internetowych. Punktem wyjścia badań jest zauważanie, że twórczość Pułki jest rozleglejsza i bardziej skomplikowana znaczeniowo niż prezentuje to drukowane wydanie zbiorowe jego wierszy. Cyfrowy dorobek Pułki obejmuje 850 adresów URL i stanowi znacznie większy korpus niż pozostawiony przez poetę zbiór twórczości drukowanej (4 tomy wydane za życia, kolejne 4 po śmierci, łącznie ponad 300 tekstów poetyckich). Wiersze znane z tomów były udostępniane również internetowo w odmiennych wersjach testowych oraz kontekstach medialnych i komunikacyjnych, na przykład jako fragment wpisu na blogu lub poddany pod ocenę społeczności post na portalu poetyckim. Z proponowanej przeze mnie perspektywy badania źródeł wynikają trzy główne pytania badawcze:

- 1) jak można scharakteryzować twórczość sieciową Pułki pod względem tematyki i gatunków?
- 2) jakie relacje łączą ją z twórczością drukowaną oraz jak włączenie do badanego korpusu twórczości sieciowej zmienia ogólną interpretację jego poezji?
- 3) jakie elementy znaczące zostają utracone w procesie przekształceń kolejnych wariantów tekstów: od publikacji cyfrowych przez czasopiśmienne oraz książkowe aż do wydania zbiorowego?

Żeby odpowiedzieć na te pytania, będę badać twórczość Pułki w dwóch nachodzących na siebie porządkach: chronologicznym i wariantologicznym za pomocą narzędzi teoretycznych krytyki genetycznej oraz filologii cyfrowej. Istotnym problemem badawczym będzie także wypracowanie odpowiedniej perspektywy metodologicznej do filologicznej lektury poezji publikowanej w sieci.

Największa część materiału cyfrowego (ponad 600 adresów URL) zebrana jest na dwóch platformach zupełnie innych pod względem zasięgu, funkcji w życiu literackim, dostępnych opcji interfejsu: Nieszufladzie, lokalnym portalu literackim o strukturze forum internetowego i Bloggerze, globalnej, koordynowanej przez Google'a platformie do prowadzenia blogów. Pułka do prezentacji swojej literatury w sieci nie tworzył własnych interfejsów, lecz był przede wszystkim użytkownikiem gotowych systemów, które w sposób fundamentalny wyznaczały jego możliwości twórcze. Proponuję hipotezę, według której poetyka Pułki rozwijała się w zależności od wykorzystywanych platform – ich ograniczeń i możliwości.

Projekt przyczyni się do zwiększenia wiedzy na temat specyfiki polskiego cyfrowego dziedzictwa literackiego, szczególnie tak zwanego pokolenia Nieszuflady (przede wszystkim autorów urodzonych w latach 70. i 80.), oraz wzbogaci refleksję nad filologicznym odczytywaniem dorobku jego przedstawicieli. Badania przyczynią się także do rozwoju i wypracowania specjalnych procedur do analizy materialnych warunków funkcjonowania wiersza w przestrzeni strony internetowej – w ramach kodu, interfejsów i platform. Ponadto korpus Pułki jawi się jako reprezentatywny przykład literatury elektronicznej wczesnych lat web 2.0, wraz z jej kluczowymi gatunkami kultury uczestnictwa, blogiem i forum.

Planowane efekty projektu obejmują: przedstawienie wyników badań w obiegu krajowym oraz międzynarodowym (wystąpienia konferencyjne, publikacje artykułów oraz publikacja danych badawczych). Udostępnione zostaną dane zebrane podczas badań wstępnych (listy i chronologia źródeł, wstępne zestawienia wariantów tekstów poetyckich), które w przyszłości mogą stanowić punkt wyjścia do przygotowywania pełnej edycji twórczości Pułki, poszerzonej o materiały pominięte w *Wybieganiu z raju*.

Dobrana metodologia ma charakter interdyscyplinarny i czerpie z dorobku literaturoznawstwa, medioznawstwa, kulturoznawstwa, komparatystyki mediów, studiów kultury oraz historii cyfrowej. Ramy metodologiczne wyznaczają filologia, krytyka genetyczna, kulturowe badania oprogramowania, tradycja badań nad wizualnością i literaturą elektroniczną. Interesować mnie będzie materialność tekstu poetyckiego zakorzenionego w technologii cyfrowej oraz druku. Kluczowe dla moich badań pojęcia to „platformy”, „interfejsy” i „komputerowy kod”, a w przypadku badań druku – „materialność” i „wizualność” książki, „kod bibliograficzny” oraz „parateksty”.